

КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК

Година LXIX

Број 2

Београд 2022.

АКТУЕЛНА ПИТАЊА ЛЕКСИКОЛОГИЈЕ И
ЛЕКСИКОГРАФИЈЕ СРПСКОГА ЈЕЗИКА
(Зборник радова са научног скупа „Актуелна питања
лексикологије и лексикографије српског језика”, одржаног
у Андрићграду, 9. и 10. октобра 2021)

Почетком октобра 2021. године одржан је у Андрићграду четврти по реду скуп посвећен актуелним питањима савремене српске лингвистике – *Актуелна питања лексикологије и лексикографије српског језика*. На скупу су учествовали лексиколози и лексикографи који се баве језичким истраживањима српског језика, пре свега из Института за српски језик САНУ, а њихови радови одсликавају савремено стање српске лексикологије и лексикографије. У наставку дајемо кратак приказ радова свих учесника скупа, оним редоследом којим су и излагани.

Рајна Драгићевић, *Значењска структура деривата*. Рад је посвећен једном од најважнијих питања лексикологије – разграничавању односа између полисемије и хомонимије, а затим и односу између семантичких структура просте речи и њених деривата. Ауторка даје преглед досадашњих ставова српских, хрватских и руских лингвиста у вези са значењима универбата, деривата и композита, уз напомену да у лексикографији постоји тенденција свођења односа међу значењима деривата на полисемију и хомонимију. Да би се објаснио однос између лексема чија значења настају понављањем истог творбеног модела, ауторка предлаже термин А. Киклевича – *амбисемију*, која подразумева „принцип конфигурације два значењска елемента у језичком систему: *номинативног* (који је изражен у форми и структури знака) и *интерпретативног* (који указује на говорничкова знања о свету и стварности)”.

Стана Ристић, *Речник САНУ – поводом публикавања 21. тома*. У раду се излажу различити аспекти важности израде и постојања Речника САНУ, навођењем основних информација у вези са његовим историјатом, обимом, грађом и будућим тенденцијама. Ауторка се посебно осврће на излазак 21. тома речни-

ка, омеђеног речима *погдекад(а)* и *покупити*, са око 7.600 одредница. Посебна пажња посвећена је указивању на хронолошку, територијалну, функционално-стилску и тематску заступљеност извора, као и изношењу основних података у вези са дигитализацијом Речника САНУ. Ауторка посебно указује на репрезентативност Речника и његов значај у очувању језичког и културног континуитета у савременом развоју српског језика.

Владан Јовановић, *Лексичко значење и концепт у српском лексикографском опису (на примерима из лексикографске праксе)*. На основу одабраних теоријских полазишта и примера из лексикографске праксе аутор разматра однос лексичког значења и *концепта* схваћеног као „гlediште, становиште проистекло из колективног мишљења, културног обрасца, научне или какве стручне дисциплине којој реч припада”. У раду је спроведена анализа односа између лексичког значења и концепта, тј. њиховог представљања у описном речнику савременог српског језика, која је показала да се у српској лексикографији могу издвојити значења која нису оријентисана ка именовању стварности, него на исказивање односа према њој – а сам однос заснива се на представи о вредности означеног (на примерима лексема *агијазма*, *превенчавати* и *поњава*).

Неђо Јошић, *Представа о Рјечнику Андрићева књижевног дјела као научном и културном подухвату*. Указујући на статус Андрићевог књижевног дела као сталног предмета књижевно-научног проучавања, есејистичког разматрања и књижевне критике, аутор истиче потребу израде ауторског речника књижевног дела И. Андрића, чиме би се, како сам истиче, попунила празнина у српској ауторској лексикографији. Израда таквог речника подразумевала би осмишљену методологију и савремена лексикографска мерила (екавско устројство речника, поштовање акценатске норме савременог српског језика, попис фразеолошких јединица итд.).

Ивана Лазивић Коњик, *Фемининативи у српском језику – неолошки аспект*. У раду се указује на све већу заступљеност нових назива за звања и занимања жена у савременом језику, а разматрају се и лексиколошка проучавања таквих неологизама. Анализа је спроведена на 293 узуална и 165 незузалних (нових) фемининатива и показала је да се нови фемининативи уклапају у постојеће творбене обрасце у српском језику, као и то да између њих постоји творбена конкурентност (нпр. *психологица*, *психологиња*, *психолошкиња*). На основу добијених резултата и одређених запажања у вези са лексиколошким и неолошким аспектима анализе фемининатива у српском језику ауторка закључује да акценат у будућим лексиколошким анализама треба ставити на семантичко-прагматички и лексикографски аспект, пре свега формирањем електронске базе фемининатива српског језика и праћењем њихових граматичких и творбених особина, лексичких аспеката значења (конотативног и прагматичког), као и њихову учесталост и домен употребе.

Ненад Ивановић, *Метајезички изрази са модификатором 'обично' у служби дефинисања граматичких обележја речи* (на материјалу из Речника САНУ). Аутор се бави метајезичким изразима са модификатором *обично*, који

се у Речнику САНУ употребљавају у служби дефинисања граматичких обележја речи („обично у мн.“, „обично одр.“, „обично безл.“ и др.). У раду се издвајају два аспекта анализе: значење и домени примене компоненте *обично* у лексикографском метајезику и питање односа израза са компонентом *обично* према изразима са модификаторима *често* / *ретко*. Закључак је аутора да метајезички изрази са модификатором *обично* у служби граматичких обележја речи показују да се однос граматике и лексике у дескриптивној лексикографији види као тип језичке динамике, те да модификатор *обично* није сигнал вероватноће појављивања облика речи у језику, већ средство којим се идентификује грамема у семантичком садржају речи.

Душанка Вујовић и Бранко Милосављевић, *О програму за унос и обраду речи новог вишетомника Матице српске из лексикографског угла*. Као један од чланова редакционог одбора будућег вишетомног речника савременог српског језика Матице српске, ауторка Д. Вујовић, у коауторству са колегом са Факултета техничких наука у Новом Саду, изложила је основну концепцију новог речника, као и идеју о припреми електронског корпуса савременог српског језика (650 књижевних дела, стручна литература, уџбеници, речници и др.). У раду су дати примери почетног поља за унос података за именицу *кукурек*, глагол *усећи* и придев *усредсређен*, и приказане су основне граматичке информације за дате речи.

Светлана Слијепчевић Бјеливук, *Концепција Појмовника српских лингвистичких термина – изазови и могућа решења*. У раду се излаже основна концепција *Појмовника српских лингвистичких термина*. Описана су два основна методолошка приступа у изради такве врсте речника: анализа лексикона и речника који се баве лингвистичком терминологијом и анализа теоријских радова о питањима израде термилошких речника уопште. У раду су детаљно наведене информације о припремним фазама и методологији израде *Појмовника* и дати су примери одредница након прве фазе израде (нпр. *субјекат*, *индивидуализам*). На основу практичне и термилошке литературе ауторка предлаже критеријуме за израду микро- и макроструктуре модерног лингвистичког речника и њихове примене у концепцији *Појмовника српских лингвистичких термина*.

Марија Ђинђић, *Поредбене фразеолошке јединице у српском и турском језику*. У раду се компаративно-контрастивно сагледавају поредбене фразеолошке јединице са компонентом *gibi* у турском, односно *као* у српском језику. Ауторка даје поделу поредбених фразеолошких јединица према категоријалном значењу у српском и турском језику, истичући као главни посао лексикографа да пронађе изразе који одговарају по значењу и стилској боји израза, узимајући у обзир и лингвокултуролошку позадину. Такође, наглашава ауторка, иако постоје потпуни кореспонденти за одређени израз, треба водити рачуна о фреквенцији, те у речнику наводити оне изразе који су познатији говорницима, тј. будућим корисницима речника.

Наташа Миланов, *О вишезначности именица из семантичке групе 'круг' у српском језику*. Рад је посвећен анализи семантичког потенцијала вишезначних именица чије је примарно значење „појам кружног облика” – *круг*, *коло*, *колут*,

котур, обруч, прстен. Анализа је показала да су ове именице семантички врло богате, јер поседују веома продуктивну сему „који је округлог облика”, а која повезује велики број значења. Лингвокултуролошки гледано, ауторка претпоставља да је за семантичку и обличку разноврсност лексема ове групе заслужно то што је човек, у свакодневном животу, окружен појмовима округлог облика, и то што се појам *круга* може довести у везу са кружним кретањем материје у природи, његовом симболичком функцијом у култури, ритуалима и религији, као и повезаношћу са концептом *бесконачности*.

Миланка Бабић, *Лексема 'joih' – значење и употреба.* У раду се са семантичког, синтаксичког и прагматичког аспекта анализира лексичка јединица *joih* у српском језику. На основу постојећих речника и граматика описује се морфолошки статус лексеме *joih*, која се, пре свега, одређује као *прилог* или *партикула*. Анализом језичког корпуса ауторка је дошла до резултата који су показали да би се, у граматичком контексту, лексема *joih* могла посматрати као лексичко-граматички хомоним, тј. као прилог *joih* – када означава продужену (не)реализацију радње предиката и када се повезује директно са именицама, и као партикула *joih* – у квантификацији компаратива (неочекивано појачан степен особине).

Милена Јакић Шимшић, *Утицај дефиниције и истраживачке и лексикографске методологије на процену заступљености језичких феномена. Пример антонимије.* У раду се разматрају фактори који утичу на процену заступљености антонимије у језику, као што су рестриктивност дефиниције, методолошки приступ у истраживању, као и лексикографска методологија бележења дате појаве у језику. У првом делу рада ауторка даје преглед различитих критеријума дефинисања антонимије, онако како су они представљени у досадашњим радовима посвећеним овој језичкој појави. Објашњава како се у описним, специјализованим и асоцијативним речницима бележе лексички односи међу речима, те како се врши претрага антонима у контексту. На питање да ли је антонимија термин резервисан за ексклузивну групу од неколико десетина лексема или је то универзални принцип, присутан у свим језицима, ауторка каже: „Јасно је да уколико сваку супротност не назовемо антонимијом, да заправо говоримо о континууму сличних појава, од којих један њен део заслужује привилегован статус ... с друге стране, када приступимо језичком знању изворних говорника, примећујемо да они као супротност наводе читав континуум”.

Наташа Вуловић Емонтс, *Фраземе у роману Омер-паша Латас: семантичко-фразеографски приступ.* У раду је представљена и анализирана фразеолошка грађа ексцерпирана из романа *Омер-паша Латас*, И. Андрића. У првом делу рада она је представљена у облику фразеосемантичких поља, са циљем да се размотри семантика глобалних и фразеолошких значења, при чему највећи број фразеолошких јединица припада пољима „међуљудски односи” и „делатности, активности; поступци, понашање”. Посматрано са становишта лексичко-семантичког гнезда, највише фразема садржи као фразеолошку компоненту соматизам *око*. У другом делу рада ауторка предлаже три потенцијална модела лексикографске обраде фразеолошке грађе из опуса Ива Андрића.

Весна Николић, *Улога и значај електронског корпуса у истраживању паронимије у савременом српском језику*. У раду се, на примеру паронимије, указује на значај, али и на недостатке коришћења савремених електронских извора у лингвистичким истраживањима. Након кратког представљања теоријских погледа на паронимију у инословенским и славистичким срединама, ауторка нуди нови поглед на лексеме у овом односу, дајући класификацију која уважава место паронима између истокоренских синонима, са једне, и остатка деривационог гнезда, с друге стране. На крају рада указано је на недостатке постојећих електронских корпуса и на конкретним лексичким паровима показано је како нам електронски корпус омогућава да пратимо семантичке промене које су се међу анализираним лексемама одиграле од времена израде речника до данас.

Биљана Мишић, *Полисемантичка структура глагола 'доћи' у књижевно-умјетничком и научном стилу*. У раду се испитују механизми настајања секундарних значења глагола *доћи*, а затим се упоређује полисемантички потенцијал овог глагола у књижевноуметничком и научном стилу. Примарна семантичка компонента глагола *доћи* јесте просторна компонента, због чега је разумљива његова фреквентност у наративним текстовима. С друге стране, у научном стилу појављује се у малом броју значења, пре свега као семикопулативни глагол у оквиру декомпонованог предиката. Анализом грађе утврђено је да је више секундарних значења глагола *доћи* у књижевноуметничком стилу, као и да се глаголом *доћи* „означава настанак стања када се објекат који се креће нашао, тј. почео да се налази у завршној тачки свог кретања”.

Валентина Илић, *Метонимија као когнитивни и лексички механизам у контексту наставе матерњег (српског) језика*. Рад је посвећен питањима улоге полисемије и њених механизма у наставној теорији и пракси, пре свега проблему метонимије и њене позиције у односу на метафору у настави српског језика. Ауторка се позива на налазе психолингвистичких испитивања који показују да се метонимијски механизам раније и брже усваја од метафоричког, те се и у познијем добу метонимија брже и лакше обрађује од метафоре. Она истиче неопходност указивања на значај метонимијских преноса у образовним процесима, почевши од стандардних метонимијских образаца, заснованих на односима конкретне, чулно сазнатљиве блискости, а затим на слободнија и когнитивно захтевнија метафоричка пресликавања.

Милош Ковачевић, *Значење и употреба лексеме 'ствар'*. У раду се на корпусу текстова из публицистичког стила савременог српског језика анализирају синтаксичке и лексичко-семантичке карактеристике лексеме *ствар*. Добијени резултати указују на одређене недостатке у општеприхваћеном мишљењу у вези са употребом и значењем лексеме *ствар*. Аутор налази да је структурно-семантичка плеонастичност једна од најбитнијих карактеристика перифрастичних или декомпонованих израза који имају лексему *ствар* у свом саставу. Помоћу ње се често творе перифрастички прилошки (позната *ствар* → познато), придевски (субјективна *ствар* → субјективан), именички (формалне *ствари* → форма) или бројевни изрази (у једној *ствари* → у једноме). Такође, будући да је апстрактна

и значењски потпуно зависна од контекста, лексема *ствар* је подобна за творбу фразеолошких и/или идиоматских израза.

Примећујемо да сам назив скупа *Актуелна питања лексикологије и лексикографије српског језика* у фокус ставља тему којом се отварају многа питања која се тичу праваца развоја лексикологије и лексикографске праксе у савременом српском језику. Сви изложени радови, сваки омеђен својим предметом истраживања, указују на неопходност постављања нових питања, на потребу сагледавања већ обрађених тема у новим оквирима и на важност развоја нових приступа и методологија у будућим лингвистичким истраживањима која се баве лексиколошким и лексикографским темама.

*Ана В. Миленковић**

* ana.milenkovic@isj.sanu.ac.rs

САВРЕМЕНЕ СТИЛИСТИЧКЕ ТЕОРИЈЕ И ПОЕТСКИ ТЕКСТ

(Соња Миловановић, *Поезија данас : стилистички огледи о савременој српској поезији*, Крагујевац: ФИЛУМ, 2023)

Соња Миловановић је данас несумњиво најзначајнији представник српске лингвостилистике међу тумачима млађе генерације. На бројним референтним научним скуповима и округлим столовима представила се као поуздан тумач песничких збирки савремених српских песника који у анализама увек полази од *текста* и информација које он нуди, смештајући их потом у шире *контексте*, почев од поетичких па све до филозофских. Иако су у књизи окупљени различити, већ објављени огледи о савременој српској поезији, пре свега о њеном језику (али не само о њему), ауторка у предговору убедљиво образлаже критеријуме који их обједињују у смисаону целину, критеријуме поетичке природе. У оваквој целини, односно у новом контексту са другим сродним текстовима, ови огледи сијају пуним сјајем јер се међусобно допуњују и употпуњују. Штета је што ауторка у „Уводним напоменама” није детаљније образложила обједињујуће теоријско-методолошке поставке својих огледа, али је овај информативни увод у књигу ипак представио критеријуме на основу којих их је селектовала: „Две карактеристике обједињују ове огледе. Прва се односи на стилистику као научну област из које се тумачи поезија наведених аутора. У зависности од предмета рада, у фокусу је стил одређеног песника или конкретног дела. Стил приступамо или у уже научним оквирима утемељеним у стилистици и теорији текста, или га доводимо у непосредну везу са поетичким одликама и идејним основама конкретног дела. Друга заједничка црта текстова је издавајање егзистенцијалног као кључног и основног начела поезије која је предмет наше пажње.” Очито је, дакле, да ауторка полази од стилистичких и поетичких карактеристика песничкога текста, али да се у њихову анализу унесе и филозофске категорије. Доследност основног, лингвостилистичког поступка не крње заласци у области нај-

сроднијих дисциплина, књижевне стилистике и лингвистике текста пре свега. Интердисциплинарност у овој књизи њен је, заправо, додатни квалитет.

Књига обједињује седам огледа о карактеристикама поезије значајних српских модерних песника: „Експресивност песничког текста Бранислава Петровића”, „О прождрљивости до бљутавости: глад у поезији Новице Тадића”, „О егзистенцијалном у поеми *Кад дођеш у било који град* Матије Бећковића”, „Уистину, поезија – песничка књига *Хлеб од ружа* Тање Крагујевић”, „Стилски проседе песничке књиге *Дисање* Николе Вујчића”, „Речник као исходште стила у поезији Војислава Карановића” и „Уосећавање као вид онеобичавања у поезији Ане Ристовић”.

Полазећи од различитих стилистичких теорија и узимајући у обзир различите стилистичке категорије, што посведочава и коришћена литература (у којој се полази од Бахтина, а стиже до представника најмодернијих стилистичких и реторичких теорија), Соња Миловановић се трудила да угао анализе прилагоди конкретном песничком тексту, а не да у текстове учитава унапред одређене поставке одабраног модела анализе, што се мора посебно похвалити. Отуда и одређене нужне разлике у приступу одабраним песничким текстовима, али је суштинска одлика свих огледа чињеница да је ауторка за своје закључке упориште пронашла у самим песничким текстовима.

Књига огледа Соње Миловановић представља вредан допринос развоју тумачења песничког језика у оквирима србистике. Лингвостилистичка перспектива као доминантна и перспектива сродних лингвистичких и књижевнотеоријских дисциплина ауторки омогућавају дубинске увиде у природу модерног песничког *текста*. Дobar избор песничких опуса на којима се примењују различити стилистички поступци, заснован на убедљивим вредносним критеријумима, додатан је квалитет ове књиге. Песничка дела Бранислава Петровића, Новице Тадића, Матије Бећковића, Тање Крагујевић, Николе Вујчића, Војислава Карановића и Ане Ристовић заиста представљају репрезентативан корпус за стилистички приступ, али и за егзистенцијалистичке увиде којима ауторка тежи. Књига пред нама убедљиво је сведочанство о формирању младог а поузданог тумача не само језика и стила савремене српске поезије, а једном од првих читалаца ових огледа преостаје да ауторки само препоручи да лингвостилистику у будућим истраживањима не потискује (и коначно не истисне) на рачун књижевне стилистике. За ову бојазан на неким местима у анализама могло би се наћи и оправдања. Била би, међутим, штета да један сасвим чист и јасно профилисан лингвостилистички тон утихне, или да се, мешајући се са сродним звуковима, претвори у шум. Језик модерне српске поезије тражи поуздане тумаче, а Соња Миловановић је један од њих.

Александар М. Милановић*

* aleksandar.jus@gmail.com

НОВИ ПРИЛОЗИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СРПСКОГ ПРАВОПИСА

(*Нови прилози српском правопису 2*, зборник радова са научног скупа „Актуелна питања српског правописа”, Матица српска – Одбор за стандардизацију српског језика, Нови Сад – Београд, 2022, 344 стр.)

1. Резултат рада на другом научном скупу¹ који је у целини био посвећен претресању питања актуелне српске правописне норме објављен је у зборнику радова *Нови прилози српском правопису 2* у септембру 2022. године. Издавачи овог зборника су наше еминентне институције које се баве питањем књижевног језика – Матица српска и Одбор за стандардизацију српског језика.

2. Садржај овог зборника чини двадесет научних студија, у којима аутори, позвани да се баве питањима српског правописа, пружају смернице за корекцију и допуну новог издања *Правописа српскога језика* Матице српске и указују на актуелни статус правописа у школској и универзитетској настави.

У зборнику налазимо радове које, према истраживачком предмету и циљевима, можемо поделити у четири групе: **I**) Питања новог Правописа уопште; **II**) Питања појединачних поглавља или тема у актуелном Правопису; **III**) Питања Правописног речника и **IV**) Питања наставе правописа српског језика.

¹ Научни скуп „Нови прилози српском правопису – Актуелна питања српског правописа” одржан је 13. октобра 2018. године у Андрићграду, а његов други део, о коме је овде реч, под називом „Нови прилози српском правопису 2 – Актуелна питања српског правописа”, одржан је 23. октобра 2021. године у Београду. На њему је учествовало 24 референта позваних да предоче слабе тачке нашег водећег ортографског приручника.

I. Питања новог Правописа уопште

Ову групу радова чини пет студија: (1) *Концепција новог издања* Правописа српскога језика Мате Пижурице, (2) *Матица српска и питање израде* Правописа српскога језика Исидоре Бјелаковић, (3) *Какав нам* Правопис српскога језика *треба у данашњем онлајнизованом, површном и полуписменом свету* Твртка Прћића, (4) *Правопис као е-књига* Душанке Вујовић и (5) *Правопис српскога језика очима корисника: емпиријско истраживање* Јасмине Дражић.

Вођа Пројектног тима Матице српске за припрему измењеног издања Правописа, Мато Пижурица, у раду *Концепција новог издања* Правописа српскога језика (7–18) предочава да наш данашњи правопис, утемељен на вуковском српском језику, нема потребе за радикалним изменама, већ превасходно за концепцијским дорадама овог приручника. При томе, како истиче, посебну пажњу треба обратити на поглавља о спојеном и одвојеном писању, скраћеницама, транскрипцији речи из страних језика, као и о комбиновању правописних знакова и видова текста или слога, уз неопходне пажљиве поправке и Речника уз Правопис. Исидора Бјелаковић (19–25) у наведеном раду осветљава значајну улогу коју је Матица српска имала у развоју књижевнојезичких и правописних питања српског језика у периоду након Другог светског рата. Ту улогу Матица је до данас задржала издајући, између осталог, *Правопис српскога језика*, који ће нови Пројектни тим у наредном периоду осавременити и спречити развој правописног плурализма, који је изразито обележио деведесете године прошлог века. Истичући доминантне карактеристике савременог друштва – онлајнизованост, површност и полуписменост – Т. Прћић (27–47) у раду издваја кључне узроке полуписмености и даје конкретне предлоге за њено превазилажење, а потом указује на значај функционалне профилисаности будућег Правописа, из угла лингвистички образованог корисника, али и корисника нелингвистичког образовања, за кога су неопходни практични правописни деривати. Идући у корак са савременим светом, у коме су све заступљенији дигитални формати књига и уџбеника, Д. Вујовић (165–174) показује предности дигиталних електронских садржаја и разматра могућности за дигитализацију електронског издања будућег Правописа, који би уз бројне интерактивне садржаје младима био пријемчивији, а њихова аспирација за учењем правописних правила виша. На потребу за упрошћеним издањем Правописа, као и за постојањем његове електронске форме, указала је и Ј. Дражић тумачењем резултата анкетног истраживања које је спровела са испитаницима филолошког образовања, професионалним корисницима Правописа (243–261). У налазима овог истраживања показује се да корисници имају потребу за редуковањем броја правила о великом слову, као и о спојеном и одвојеном писању речи, актуелизацијом примера којима се одређена правила илуструју, уважавањем језичке реалности, те допуном и уређењем одредница у Речнику уз Правопис.

II. Питања појединачних поглавља или тема у актуелном Правопису

Другој групи припада највећи број радова из зборника. Предмет њиховог истраживања углавном је усмерен на **поглавља** која захтевају дораде или на третман појединачних **врста** или **група речи** у овом правописном приручнику. Ту спада следећих девет студија: (1) *Писмо у српском правопису* Александра Милановића и Виктора Савића, (2) *Ијекавски рефлекс јата – приједлози за допуну и корекцију актуелног правописа српског језика* Драгомира Козомаре, (3) *О рјешењу и рјешавању питања великог слова у вези са „принципом” да ли нешто улази у састав имена/назива или не (да ли је обавезан – необавезан дио назива/именовања)* Јелице Стојановић, (4) *Писање религијских појмова из угла српске правописне норме* Владана Јовановића, (5) *Састављено и растављено писање именица* Милорада Дешића, (6) *Спојено и одвојено писање придева (на примеру назива за боје)* Рајне Драгићевић, (7) *Интерпункцијска правописна правила* Милоша Ковачевића, (8) *Ортографски статус компјутерских неологизама* Марине Јањић и (9) *Ка правописном речнику компјутерских термина и појмова у вези са интернетом у српском језику – теоријски и практични аспект* Слободана Новокмета.

У коауторском раду посвећеном поглављу о писму у Правопису А. Милановић и В. Савић (75–84) истичу да се његов садашњи обим мора проширити, доносећи низ конкретних препорука за корекцију и допуну овог поглавља. Аутори се посебно залажу не само за графичку, ортографску, фонетску и фонолошку већ и за културолошку природу поглавља о писму, које ће укључити и нека типографска правила, одговарајуће уставне и законске одредбе, као и конкретне савете којима се негује правописна култура. Када је у питању правописно поглавље о рефлексу *јата*, Д. Козомара (63–73) показује да би се оно требало допунити недостајућим, а фреквентним речима које могу бити извор недоумица, а са друге стране, актуелно поглавље би се могло редуковати неким сувишним дублетизмима. Аутор примећује и низ неусаглашености основног текста Правописа са правописним речником, у коме би се одреднице могле представити систематичније. На недоследности у поглављу о писању великог слова указује Ј. Стојановић (109–116), предочавајући неодрживост критеријума *обавезни–необавезни део имена*, који је заступљен у писању имена улица и тргова, грађевина, административних јединица и појмова из религијског домена. Ауторка предлаже поједностављивање и систематизацију правописних регула, без остављања могућности слободног избора приликом писања ових назива. Проблем писања великог слова уочен је и у домену православне духовности и културе, о чему пише В. Јовановић (189–201). На примерима из текстова црквеног карактера аутор показује њихову неусаглашеност са правилима о писању религијских појмова изнетим у Правопису Матице српске, као и на недовољност примера у овом правопису. У закључку се наглашава потреба за прецизнијим нормирањем писања наведених појмова, који нису ограничени само на текстове богословског стила,

него га увелико надилазе појављујући се у разним стиливима српског књижевног језика. Два рада у зборнику разматрају проблем састављеног и растављеног писања речи. М. Дешић (49–61) износи запажања у вези са писањем именица са префиксима и префиксоидима, или са писањем неких двочланих спојева. Полазећи од основних начела у формулисању правила за састављено, полусастављено или растављено писање, значајну пажњу аутор посвећује улози акцента, као и променљивости првог члана у двочланим спојевима. Уочено је и неслагање са решењима у *Речнику српскога језика*, па се закључује да се ови нормативни приручници морају што хитније усагласити. Полазећи од примера назива за нијансе боја у српском језику, Р. Драгићевић (99–108) разматра случајеве састављеног и растављеног писања придева, при чему се показују различита творбена средства која се користе за изражавање нијансе боја, али се указује и на потребу за што једноставнијим и функционалнијим правописним решењем на овом пољу. Критичку анализу поглавља о интерпункцијским правилима налазимо у раду М. Ковачевића (85–98), у коме аутор најпре осветљава проблем термилошког разграничења реченичне и нереченичне употребе интерпункцијских знакова у актуелном Правопису, показујући потом да се у употреби запете у њему изневерава основни семантички принцип у корист ритмо-мелодијског. Ковачевић на крају закључује да се интерпункција мора употребљавати у складу са јасним семантичким критеријумима који леже у основи логичке интерпункције, онакве каква је, уосталом, била и код А. Белића.

Два рада из ове групе баве се статусом компјутерске лексике у Правопису. М. Јањић (203–222) скреће пажњу на све већи уплив англицизама из сфере информационе технологије, који се данас јављају у свим областима јавне комуникације. На великом броју примера указује се на проблеме транслитерације, транскрипције, као и на употребу великог слова, састављеног и растављеног писања, скраћивања и употребу наводника. Ауторка закључује да би нови Правопис морао имати већи број оваквих лексема и садржајнија објашњења за њихову адаптацију у српском језику, при чему потцртава да би преводним еквивалентима (калковима) требало дати предност када год је то могуће. Колико је значајан и богат, а данас још увек ортографски некодификован овај лексички слој, показује и С. Новокмет (175–187), који у раду предлаже концепцију онлајн-речника компјутерских и интернетских термина. Аутор указује на корпус и структуру таквог речника, али пружа и корисне сугестије за правописну адаптацију ових англицизама у српском језику.

III. Питања Правописног речника

Ову групу чине радови проистекли на основу анализе грађе из Речника уз Правопис. Реч је о четири рада, при чему се прва два односе на третман глаголске лексике у овом речнику, док друга два имају шири предметни опсег: (1) *Нормирање облика глагола на -(ј)ети, -им у саодносy са глаголима на -ити, -им*

и -ати, -им: *прилог за нови српски правопис* Марине Спасојевић, (2) *Глаголи у Правопису српскога језика Сање Ђуровић*, (3) *Пропусти Правописног речника у Правопису српскога језика Матице српске* Вељка Брборића и (4) *Статус дублета у актуелном Речнику уз Правопис српскога језика Матице српске (други део)* Валентине Илић.

М. Спасојевић (223–241) у наведеном раду говори о морфолошко-семантичкој интерференцији, дублетности и месту глагола на *-(j)ети, -им; -ити, -им* и *-ати, -им* у досадашњим правописним приручницима и будућем речнику уз *Правопис српскога језика*, за који ауторка нуди листу глаголских лексема (стандардних и нестандардних), која би могла допринети прецизнијим нормативним препорукама у вези са овим глаголима. Доследност у представљању глаголске лексике уопште у Речнику уз Правопис анализира је С. Ђуровић (263–271). У њеном раду истиче се потреба за исправљањем свих установљених неусаглашености у навођењу глагола, при чему ауторка узоран модел види у лексикографском поступку у *Правопису српскохрватскога књижевног језика* Матице српске из 1960. године. В. Брборић (117–163) у раду посвећеном пропустима Речника уз Правопис проблематизује критеријум за одабир лексема које у овај речник улазе, а потом, на основу богате грађе из Речника, све ексцерпирание омашке и недоследности у навођењу појединих речи класификује у четири основне категорије. На крају рада аутор представља укупну грађу од 772 примера, који ће бити значајан допринос за побољшање Матичиног Правописа. Рад В. Илић (293–344) представља наставак истраживања дублета у Речнику уз Правопис, које је објављено у првом зборнику радова *Нови прилози српском правопису* (2019). Ауторка овде пружа наставак описа и класификације дублетних лема (*J–III*), доносећи тако коначну класификацију дублета у овом приручнику. На крају рада штампан је наставак Листе дублета, која може бити користан прилог за рекодификацију српске ортографске (па и шире узев – књижевнојезичке) норме.

IV. Питања наставе правописа српског језика

Два рада у зборнику тичу се питања наставе правописа: (1) *Како лекције из правописа прилагодити у уџбеницима за основну школу* Весне Ломпар и (2) *Настава правописа на Филозофском факултету у Новом Саду – парадигматичан случај или изузетак у савременој пракси?* Милана Ајџановића.

У раду В. Ломпар (283–292) покреће се питање прилагођености појединих правописних тема (писање тачке са запетом, имена из страних језика, полусложеница, растављање речи на крају реда, комбиновање правописних знакова) ученицима основне школе. Имајући на уму програмске садржаје, правописне приручнике, као и узраст ученика, ауторка на јасним примерима из праксе нуди врло конкретне предлоге за степен адаптације наведених тема у школским уџбеницима. Коначно, наставу правописа на универзитетском нивоу – не само у Новом Саду већ и у другим србистичким центрима (Београд, Ниш, Крагујевац,

Нови Пазар, Приштина, Источно Сарајево, Бањалука) приказује М. Ајџановић (273–281), закључујући да правопис нема равноправни статус на студијским програмима србистике, те да би ваљало уложити додатни напор у оснаживање универзитетске наставе ортографије како би ново издање Правописа остварило свој пуни потенцијал.

3. Зборници радова *Нови прилози српском правопису* (2019) и *Нови прилози српском правопису 2* (2022) скупа доносе око 600 страна елабората о *Правопису српскога језика*. Њима су маркирана најкритичнија места актуелног Правописа, а у многим радовима су већ понуђени конструктивни предлози за унапређење основног текста овог нормативног приручника и речника који га прати. Верујемо да ће приказане студије бити од велике помоћи Пројектном тиму Матице српске у састављању новог, измењеног и допуњеног издања српског Правописа, који ће, надамо се, што пре пронаћи своје место у књижарским излозима.

Валентина М. Илић*

* valentina.ilic@fil.bg.ac.rs

ХРОНИКА

КРИСТИНА Д. ПАНТЕЛИЋ*

Универзитет у Београду
Филолошки факултет
Студент мастер студија

Прилози

Примљен: 7.11.2022.
Прихваћен: 25.11.2022.

ШКОЛА ИСТОРИЈЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА У НОКЦ „ВУК КАРАЦИЋ” У ТРШИЋУ

Прва Школа историје српског језика, намењена студентима виших година основних студија србистике код којих је препознато нарочито интересовање за теме у вези са историјом српског језика од прихватања писмености до 19. века, одржана је у Научно-образовно културном центру „Вук Караџић” у Тршићу у периоду од 29. новембра до 5. децембра 2021. године.

Иницијатива за одржавање оваквог семинара за студенте које занимају дијахронијска проучавања српског језика потекла је од Одељења за књижевност и језик Матице српске и Филозофског факултета у Новом Саду, док је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије било покровитељ, а Завод за унапређивање образовања и васпитања (ЗУОВ) један од партнера у организацији и реализацији Школе. Међу двадесет пет полазника Школе нашли су се студенти са државних универзитета у Београду, Новом Саду, Нишу, Крагујевцу, Приштини (са привременим седиштем у Косовској Митровици), Источном Сарајеву, Бањалуци и Никшићу.

Након отварања Школе и упознавања са организаторима, у понедељак 29. новембра 2021, полазници су имали прилике да слушају предавање „Настанак и развој славеносрпске ћирилице” проф. др Александра Милановића са Фило-

* kristinapantelickika@gmail.com

лошког факултета у Београду, а затим и предавања два предавача с Филозофског факултета у Новом Саду, „Филолошка анализа текстова Светог Саве” проф. др Марине Курешевић и „Развој лексикона у књижевним језицима Срба 18. и 19. века” проф. др Исидоре Бјелаковић. Првог дана уследило је и представљање пројеката и издања у Матици српској, а сваки од полазника Школе је добио по неко од издања Матице.

Наредних дана, у уторак и среду, претходно наведене теме разрађиване су кроз радионице на којима су полазници примењивали методе о којима су предавачи говорили на предавањима, и сами се нашавши у позицији истраживача, кроз групни и индивидуални рад. Затим су се, у четвртак, петак и суботу, полазници упознали с новим предавачима. Проф. др Владимир Поломац са Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу је кроз своје предавање указао студентима на значај примене модерних технологија у проучавањима историје српског језика. На радионицама које су уследиле, они су, уз менторство проф. Поломца, на својим рачунарима примењивали аутоматско рашчитивање рукописних текстова помоћу платформе „Транскрибус”. Проф. др Ирена Цветковић Теофиловић, са Филозофског факултета у Нишу, представила је проблеме и изазове транскрипције текстова славеносрпске епохе, на које су и студенти наишли добивши задатак да транскрибују одломке из славеносрпских текстова.

Током Школе историје српског језика представљена је и књига проф. др Цветковић Теофиловић „Зде, у светому граду Јерусалиму. Прилог проучавању језика српске путописне прозе” (Ниш: Филозофски факултет, 2021), о којој су говориле проф. др Марина Курешевић и ауторка, а на крају промоције сваки од полазника је добио свој примерак ове књиге.

С основама палеографије и тим како изгледа радни дан палеографа студенте је упознала доц. др Јелена Стошић, такође са Филозофског факултета у Нишу, пруживши им прилику да се кроз интерактивне радионице опробају у улози палеографа. Последњи предавач била је др Ана Мацановић, из Института за српски језик САНУ, која је говорила о развоју граматичке мисли у првој половини 19. века. Она је представила резултате својих дијахронијских истраживања на материјалу граматика с почетка 19. столећа.

Боравак у Тршићу за полазнике Школе није био сведен само на похађање наставе у НОКЦ „Вук Карџић” већ је послужио као прилика да се упознају и с богатом културном баштином лозничког краја. Организован је одлазак у Спомен-кућу Вука Стефановића Караџића, где је групу дочекао кустос, од кога су студенти чули нешто више о животу у Тршићу у Вуково време. Програмом је била предвиђена и посета Музеју језика и писма у Тршићу и манастиру Троноша. Поред ових активности, организоване су и друге које су биле повод за богате дискусије о науци и уметности, као што су пројекција филма и заједничко гледање телевизијског серијала о Матици српској. Како су студенти у Тршић дошли са различитих подручја на којима се говори и проучава српски језик, искористили су заједничко време размењујући искуства са студија. Нарочито су им били корисни неформални разговори са предавачима о актуелним језичким

темама, који су се, скоро свако вече, уз инсистирање полазника, одвијали у сали у којој се преко дана одржавала настава. Тако су студенти могли чути савете искусних предавача и научника и добити смернице како превазићи изазове који се могу наћи пред младим истраживачем. Ови разговори су, несумњиво, охрабрили студенте да наставе да размишљају о језичким темама и научном раду.

Како су у последње време синхронијска проучавања језика узела маха, чини се да је дијасхронијски приступ у науци о српском језику скрајнут. Међутим, интересовање за теме које се тичу генезе и развоја српског књижевног и народног језика ипак не јањава међу студентима србистике. То је и доказано тиме што је успешно реализован овакав семинар, који ће се, на радост студената, одржавати и наредних година.

БИБЛИОГРАФИЈА

012 Попа В.

<https://doi.org/10.18485/kij.2022.69.2.13>

ГОРДАНА Ј. БОКОВИЋ*

Универзитет у Београду
Филолошки факултет

Прилози

Примљен: 15.9.2022.
Прихваћен: 14.11.2022.

БИБЛИОГРАФИЈА ЛИТЕРАТУРЕ О ВАСКУ ПОПИ 2002–2022.

Библиографија литературе о Васку Попи представља селективан избор радова о нашем великом песнику, објављених у периоду од 2002. до 2022. године у најзначајнијим домаћим часописима, зборницима и научним монографијама. Библиографска грађа подељена је у две целине у оквиру којих су библиографске јединице сложене хронолошки, па у оквиру тога азбучно, по презимену аутора. Прва целина укупно броји 117 библиографских јединица и у њој су издвојени радови објављени у часописима и зборницима радова. Друга целина броји укупно 45 библиографских јединица где су издвојене монографске публикације о Васку Попи. Све библиографске јединице пописане су језиком и писмом публикације и обрађене према међународном стандарду за библиографски опис саставних делова публикације – ISBD(CR) и међународном стандарду за опис монографских публикација ISBD(M). Библиографија је урађена на основу Узајамног каталога COBISS.SR и *de visu* – увидом у монографске и серијске публикације.

* gordana.djokovic@fil.bg.ac.rs

Радови објављени у часописима и зборницима
радова

1. Душан Радовић у контексту модерне српске поезије поле Другог светског рата: Душан Радовић и Васко Попа / Валентина Пешић // *Detinjstvo*. – ISSN 0350-5286. – Год. 28, бр. 1/2 (2002), стр. 5–14.
2. Vasko Popa – Petru Krdu: prepiska // *Kovine*. – ISSN 1452-0451. – God. 2, br. 3 (2002), str. 45–46.
3. Beket i Popa: ljudska sudbina na nepočin-polju / Aleksandar Bošković // *Txt* (Beograd). – ISSN 1451-7604. – Br. 1/2 (2003), str. 59–66.
4. О песмама „успутницама” Васка Попе / Анкица Васић // *Летопис Матице српске*. – ISSN 0025-5939. – Год. 179, књ. 472, св. 5 (нов. 2003), стр. 816–821.
5. Успутнице: прилози о песничком стваралаштву Васка Попе / Анкица Васић // *Књижевни магазин*. – ISSN 1451-0421. – Год. 3, бр. 25/26 (2003), стр. 46–47.
6. Čovek i pesnik / Dragoljub Gavarić // *Kovine*. – ISSN 1452-0451. – God. 3, br. 5 (2003), str. 40–45.
7. Основни принципи стилистичке анализе текста (на примеру песме Зид Васка Попе) / Јелена Јовановић // *Књижевност и језик*. – ISSN 0454-0689. – Год. 50, бр. 1/3 (2003), стр. 157–164.
8. О чуду младости Попине поезије: Васко Попа: Румунске и друге песме, КОВ, Вршац, 2003 / Зоран М. Мандић // *Златна греда*. – ISSN 1451-0715. – Год. 3, бр. 15/16 (јан.–феб. 2003), стр. 71–72.
9. Однос песника средином XX века према фоклору: (Васко Попа, Блаже Конески, Валери Петров) / Слободан Ж. Марковић // *Зборник Матице српске за славистику*. – ISSN 0352-5007. – 63 (2003), стр. 149–157.
10. Биографија са Хашом / Миленко Пајић // *Књижевни магазин*. – ISSN 1451-0421. – Год. 3, бр. 25/26 (2003), стр. 48–49.
11. Песнички кругови Васка Попе / Миленко Пајић // *Књижевни лист*. – ISSN 1451-2122. – Год. 2, бр. 11/12 (1.6.–1.7.2003), стр. 19.
12. Nepoznata dopisnica Vaska Pope / Marica Stojšin // *Kovine*. – ISSN 1452-0451. – God. 3, br. 5 (2003), str. 46–48.
13. Ка поетици Васка Попе. Тектоника циклуса / Весна Цидилко // *Књижевна историја*. – ISSN 0350-6428. – Год. 35, бр. 119 (2003), стр. 97–102.
14. Од емоције до урлика / Гојко Божовић // *Поезија*. – ISSN 0354-8562. – Год. 9, бр. 25/26 (2004), стр. 110–113.
15. Поезија интимних структура / Ђорђе Деспић // *Повеља* (1985). – ISSN 0352-7751. – Год. 34, бр. 2 (2004), стр. 101–107.
16. Поезија интимних структура / Ђорђе Деспић // *Поезија*. – ISSN 0354-8562. – Год. 9, бр. 25/26 (2004), стр. 90–95.
17. Записи о поезији Васка Попе / Милан Ђорђевић // *Поезија*. – ISSN 0354-8562. – Год. 9, бр. 25/26 (2004), стр. 69–80.

18. Васко Попа: скица за критичко читање / Дубравка Ђурић // Поезија. – ISSN 0354-8562. – Год. 9, бр. 25/26 (2004), стр. 105–109.
19. О простору и кретању у поезији Васка Попе / Дејан Илић // Поезија. – ISSN 0354-8562. – Год. 9, бр. 25/26 (2004), стр. 81–89.
20. Попа и Шејка / Миленко Пајић // Књижевни магазин. – ISSN 1451-0421. – Год. 4, бр. 40 (2004), стр. 25–27.
21. Поезија додирује сопство / Горан Станковић // Поезија. – ISSN 0354-8562. – Год. 9, бр. 25/26 (2004), стр. 99–104.
22. Сломљени рогови / Драган Хамовић // Летопис Матице српске. – ISSN 0025-5939. – Год. 180, књ. 474, св. 3 (септ. 2004), стр. 320–322.
23. Сломљени рогови / Драган Хамовић // Поезија. – ISSN 0354-8562. – Год. 9, бр. 25/26 (2004), стр. 96–98.
24. Наставна интерпретација песме Очију твојих да није Васка Попе / Данијела Ђикић // Школски час српског језика и књижевности – Стручна књига. – ISSN 1450-6521. – Год. 22, бр. 2 (2004), стр. 77–84.
25. Васко Попа: Каленић / Зоран Станижан // Школски час српског језика и књижевности – Стручна књига. – ISSN 1450-6521. – Год. 22, бр. 1 (2004), стр. 104–111.
26. Jedna paralela: Vasko Popa – Miodrag Pavlović / Borislav Mihajlović // Delo potopljeno strahom i smrću / Miloš Milošević. – Novi Sad: „Zmaj”, 2005. – ISBN 86-489-0429-3. – Str. 258–261.
27. Структура зборника „Од злата јабука” Васка Попе / Александар Бошковић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – ISSN 0543-1220. – Књ. 53, св. 1/3 (2005 [шт. 2006]), стр. [513]–526.
28. Desankin i Popin stil / Zlatko Pangarić // Ulaznica. – ISSN 0503-1362. – God. 39, br. 196–197 (2005), str. 132–137.
29. „Кора” и „Непочин-поље” према усменокњижевној традицији / Александра Попин // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – ISSN 0543-1220. – Књ. 53, св. 1/3 (2005 [шт. 2006]), стр. [474]–511.
30. Vino kao lik kulture: pesme o vinu Vaska Pope, Miodraga Pavlovića, Miroslava Antića, Dragana Jovanovića Danilova, Aleksandra Ristovića i Ljubomira Simovića / Jovan Zivlak // Svet pića. – ISSN 1450-779X. – God. 8, br. 20/21 (jun 2005), str. 58.
31. О поезији Васка Попе / Иван В. Лалић // Књижевност. – ISSN 0023-2408. – Год. 61, бр. 3/4 (2006), стр. 226–237.
32. Метафизичар мале кутије: Васко Попа / Чарлс Симић; превела с енглеског Весна Рогановић // Књижевни магазин. – ISSN 1451-0421. – Год. 6, бр. 57 (2006), стр. 2–6.
33. За референциалната раздвоеност на темпорално-видовите форми в две стихотворения на В. Попа и П. Славейков / Росица Стефчева // Зборник Матице српске за славистику. – ISSN 0352-5007. – 69 (2006), стр. 209–215.

34. Хумор и апсурд у поезији Васка Попе / Александар Бошковић // Научни састанак слависта у Вукове дане. – ISSN 0351-9066. – 35, 2 (2006), стр. 405–415.
35. Пирамидална структура збирке песама „Рез” Васка Попе / Валентина Вукумировић, Ана Вучетић // Кораци. – ISSN 0454-3556. – Год. 39, књ. 36, св. 7/8 (2006), стр. 159–170.
36. „Кора” и „Непочин-поље” према усменокњижевној традицији. (II) / Александра Попин // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – ISSN 0543-1220. – Књ. 54, св. 1 (2006), стр. [109]–133.
37. Десанкин и Попин стил / Златко Пангарић // Књижевни магазин. – ISSN 1451-0421. – Год. 7, бр. 75 (2007), стр. 38–39.
38. Васко Попа и српска средњовековна поезија / Александар Петров // Свеске – Заједница књижевника Панчева. – ISSN 0353-5525. – Год. 18, бр. 86 (дец. 2007), стр. [85]–89.
39. Циклуси у поезији Ивана В. Лалића / Александар Петров // Књижевност. – ISSN 0023-2408. – Год. 62, књ. 118, бр. 3 (2007), стр. 145–148.
40. Ракићево и Попино Косово: (о једној могућој песничкој рецепцији Пакићеве патриотске поезије) / Предраг Петровић // Милан Ракић и модерно песништво / [уредник Новица Петковић]. – Београд: Институт за књижевност и уметност: Учитељски факултет, 2007. – (Наука о књижевности. Поетичка истраживања; књ. 7). – ISBN 978-86-7095-119-8. – Стр. 185–206.
41. Vasko Popa u Maderi / Marica Stojšin // Kovine. – ISSN 1452-0451. – God. 7, br. 10 (2007), str. 43–45.
42. Очи и језик: о поезији Васка Попе / Никола Страјнић // Златна греда. – ISSN 1451-0715. – Год. 7, бр. 67 (мај 2007), стр. 49–52.
43. Мотиви фолклора у поезији Васка Попе / Славомир Гвозденовић // Probleme de filologie slava. – ISSN 1453-763X. – Књ. 15 (2007), стр. 23–32.
44. Антонио Мањадо и Васко Попа: лирика и поезија / Александар Петров // Теорија – естетика – поетика / уредник Гојко Тешић. – Београд: Институт за књижевност и уметност, 2008. – (Годишњак; 23. Серија Ц, Теоријска истраживања; књ. 13). – ISBN 978-86-7095-147-1. – Стр. 397–406.
45. Dosiје Vasko Popa: otkrivamo // Kovine. – ISSN 1452-0451. – God. 8, br. 12 (2008), str. 63–77.
46. Космичко у поезији Васка Попе / Тиодор Росић // Зборник радова конференције Развој астрономије код Срба, V, Београд 18–22. април 2008. / уредник Милан С. Димитријевић / edited by Milan S. Dimitrijević. – Београд: Астрономско друштво „Руђер Бошковић”, 2009. – (Публикације Астрономског друштва „Руђер Бошковић”; св. 8). – ISBN 978-86-906631-7-0. – Стр. 589–593.
47. Мајстор сенки у бескрај загледан / Давид Кеџман Дако // Траг (Врбас). – ISSN 1451-9437. – Год. 6, књ. 6, св. 21 (март 2010), стр. 96–100.

48. Метаморфоза као стилски поступак у песништву Васка Попе / Александар Костадиновић // Годишњак за српски језик и књижевност. – ISSN 1451-5415. – Год. 23, бр. 10 (2010), стр. 163–178.
49. Композиције Душана Радића на стихове Васка Попе у паралелизму стваралачких поетика / Ана Марковић // Музички талас. – ISSN 0354-9313. – Год. 16, бр. 39 (2010), стр. 28–52.
50. Стара српска поезија у избору Васка Попе / Ана Рочкомановић // *Philologia Mediana*. – ISSN 1821-3332. – Год. 2, бр. 2 (2010), стр. 61–76.
51. Барокна култура као интегративна веза Попиног песништва / Светлана Шеатовић Димитријевић // Књижевност и култура. 2. – Београд: Међународни славистички центар, 2010. – (МЦЦ, ISSN 0351-9066). – ISBN 978-86-86419-91-0. – стр. [545]–566.
52. О квантитативној анализи језика три песника: (Растко Петровић – Момчило Настасијевић – Васко Попа) / Душко Витас // Творци српског књижевног језика / уредили Весна Матовић и Миодраг Матицки. – Београд: Вукова задужбина: Институт за књижевност и уметност, 2011. – (Посебна издања). – ISBN 978-86-7095-172-3. – Стр. 277–294.
53. *Popino shvatanje humora: (odnos Popinog antologičarskog rada na Urnebesniku i ostalog njegovog stvaralaštva)* / Milena Vranešević // *Polja* (Novi Sad). – ISSN 0032-3578. – Год. 56, br. 472 (nov.–dec. 2011), str. 114–120.
54. Васко Попа путевима новог епа! / Милосав Мирковић // Багдала. – ISSN 0005-3880. – Год. 53, бр. 489 (2011), стр. 50–55.
55. Васко Попа, пролазник / Предраг Палавестра // Глас – Српска академија наука и уметности. Одељење језика и књижевности. – ISSN 0351-7365. – Год. 418, књ. 27 (2011), стр. 143–165.
56. О прошлости и револуцији: Сретен Марић у српској критици и о српским писцима / Михајло Пантић // Раскршћа. – ISSN 1820-2780. – Год. 8, бр. 8 (2011), стр. 199–209.
57. Коначна „Кора” Васка Попе / Александар Петров // Пре прошлости. 1, Српска књижевност и књижевни живот / Александар Петров. – Београд: Службени гласник, 2011. – (Библиотека Књижевне науке. Колекција Пресек). – ISBN 978-86-519-1041-1. – (2011), стр. 213–242.
58. Поезија Васка Попе / Александар Петров // Пре прошлости. 1, Српска књижевност и књижевни живот / Александар Петров. – Београд: Службени гласник, 2011. – (Библиотека Књижевне науке. Колекција Пресек). – ISBN 978-86-519-1041-1. – (2011), стр. 243–246.
59. Усмена књижевност и словенски неомитологизам као подтекст у поезији Васка Попе / Александра Попин // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – ISSN 0543-1220. – Књ. 59, св. 1 (2011), стр. 195–209.
60. Предшколска стваралачка интерпретација Игара Васка Попе / Тиодор Росић // *Detinjstvo*. – ISSN 0350-5286. – Год. 37, бр. 2 (2011), стр. 86–93.

61. Петковићево читање поезије и поетике Васка Попе / Валентина Хамовић // Језик, књижевност, култура / уредили Јован Делић, Александар Јовановић. – Београд: Институт за књижевност и уметност: Филолошки факултет, 2011. – (Посебна издања ; књ. 34). – ISBN 978-86-7095-173-0. – Стр. 203–215.
62. Васко Попа у посети Пољској / Јануш Цевуцки; превод с пољског Г. Латушињски // Златна греда. – ISSN 1451-0715. – Год. 11, бр. 119/120 (септ.–окт. 2011), стр. 71–73.
63. О „rumunskim pesmama” Vaska Pope / Vesna Cidilko // Језик, књижевност, култура / уредили Јован Делић, Александар Јовановић. – Београд: Институт за књижевност и уметност: Филолошки факултет, 2011. – (Посебна издања ; књ. 34). – ISBN 978-86-7095-173-0. – Стр. 609–618.
64. Васко Попа и румунска поезија – лирски сливови: Васко Попа и Марин Сореску / Octavia Nedelcu // Научни састанак слависта у Вукове дане. – ISSN 0351-9066. – 40/2 (2011), стр. [515]–524.
65. Алхемија у поезији Васка Попе / Немања Радуловић // Научни састанак слависта у Вукове дане. – ISSN 0351-9066. – 40/2 (2011), стр. 531–539.
66. Обло јединство књијжа – законитост и занос поетске духовности: интертекстуално читање лирских циклуса Васка Попе / Сања В. Голијанин Елез // Књижевна историја. – ISSN 0350-6428. – Год. 44, бр. 148 (2012), стр. 705–743.
67. Поуке „мале кутије” / Томислав Маринковић // Књижевни магазин. – ISSN 1451-0421. – Год. 12, бр. 134/135 (2012), стр. 56.
68. Antologije Vaska Pope / Svetlana Šeatović Dimitrijević // Treći program – Radio Beograd. – ISSN 0564-7010. – God. 44, br. 153 (2012), str. 77–87.
69. Vršnjaci Kore i živo ime / Rajko Lukač // Polja (Novi Sad). – ISSN 0032-3578. – God. 57, br. 476 (jul–avg. 2012), str. 150–151.
70. Putovanja, putovanja – / Radovan Popović // Kovine. – ISSN 1452-0451. – God. 12, br. 18 (2012), str. 8–12.
71. Биће, човек и игра у поезији Васка Попе / Јасмина А. Теодоровић, Марија В. Лојаница // Липар. – ISSN 1450-8338. – Год. 13, бр. 48 (2012), стр. 99–108.
72. Мотив вука у Попиним збиркама Усправна земља и Живо месо / Миломир М. Гавриловић // Годишњак – Филолошки факултет у Београду. Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима. – ISSN 1820-5305. – Год. 9 (2013/2014), стр. 395–423.
73. Васко Попа на гробу Растка Петровића / Јован Делић // Летопис Матице српске. – ISSN 0025-5939. – Год. 188, књ. 491, св. 1/2 (јан.–феб. 2013), стр. 146–150.
74. Усмену у усмену?: (усмено / писано у савременој српској поезији) / Мина М. Бурић // Призор. – ISSN 1451-2041. – Бр. 12 (2013), стр. 25–32.

75. Мотиви из песама циклуса „Савин извор” Васка Попе и народних предања о Светом Сави у настави / Јелена Љ. Јовановић // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – Год. 60, бр. 1 (2013), стр. 119–133.
76. Фосили тајне на обелиску снова / Верица Тадић // Наш траг. – ISSN 0354-575X. – Год. 20, бр. 1/2 (2013), стр. 336–348.
77. Лирски дијалог Васка Попе са традицијом, историјом и памћењем / Славомир Гвозденовић // Зборник радова / Прва међународна научна конференција Језик, књижевност и митологија. – Београд: Алфа универзитет, Факултет за стране језике, 2013. – ISBN 978-86-83237-82-1. – Стр. 12–36.
78. Усмена предања и фолклорна веровања у циклусу песама „Савин извор” Васка Попе / Нина Б. Марковић // Липар. – ISSN 1450-8338. – Год. 14, бр. 50 (2013), стр. 103–115.
79. Соларни мотиви у поезији Васка Попе / Александра Р. Попин // Развојни токови српске поезије. Том 1. – Београд: Међународни славистички центар, 2013. – (МЦЦ, ISSN 0351-9066). – ISBN 978-86-6153-142-2. – Стр. 177–187.
80. Sedmi krug Vaska Pope / Aleksandra R. Popin // Slavistična revija (Tiskana izd.). – ISSN 0350-6894. – Let. 61, št. 3 (julij–sept. 2013), str. 485–494.
81. Васко Попа и средњовековно наслеђе / Марко М. Радуловић // Развојни токови српске поезије. Том 1. – Београд: Међународни славистички центар, 2013. – (МЦЦ, ISSN 0351-9066). – ISBN 978-86-6153-142-2. – Стр. 189–201.
82. Мотив вука у Вучјој соли Васка Попе / Миломир М. Гавриловић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – ISSN 0543-1220. – Књ. 62, св. 3 (2014), стр. 779–796.
83. Romor mita – gradnja novog sveta u pesmama Vaska Pope / Dragan Krsnik // Књижевне вертикале. – ISSN 2334-9085. – Бр. 3 (2014), str. 113–120.
84. Тумачење песме Вечера на Косову пољу Васка Попе / Бојана Милошевић // Наш траг. – ISSN 0354-575X. – Год. 21, бр. 3/4 (2014), стр. 178–183.
85. Скрајнути песнички програм Васка Попе и његово остварење / Драган Л. Хамовић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – ISSN 0543-1220. – Књ. 62, св. 3 (2014), стр. 763–777.
86. Vasko Popa i njegovi orfejski naslednici / Zoran Bognar // Домети (Сомбор). – ISSN 0351-0425. – God. 41, br. 156/157 (proleće–leto 2014), str. 129–130.
87. Bliski susreti dva pesnička svemira: Vasko Popa i Ted Hjuž / Zorica Đergović-Joksimović // Zbornik radova / Sedmi međunarodni interdisciplinarni simpozijum „Susret kultura”, Novi Sad, 2014. – Novi Sad: Filozofski fakultet, 2014. – ISBN 978-86-6065-269-2. – Str. 119–126.
88. Српска поезија у Румунији и њени односи са модерном поезијом у Србији, понаособ са поезијом Васка Попе / Славомир Гвозденовић // Исходишта (Timișoara). – ISSN 2457-5585. – Бр. 1 (2015), стр. 73–85.
89. Romor mita : [večiti arhetipi kao podloga izgradnji novog čoveka] / Dragan Krsnik // Домети (Сомбор). – ISSN 0351-0425. – God. 42, br. 160/161 (proleće–leto 2015), str. 25–32.

90. Религиозна тематика у послератном песништву : Павловић – Попа – Лалић / Снежана С. Башчаревић // Наслеђе (Крагујевац). – ISSN 1820-1768. – Год. [13], бр. 34 (2016), стр. 9–20.
91. Созерцанија Попине спомен-уметности / Оља Василева : о циклусу Ходочашћа збирке „Успавана земља” Васка Попе // Летопис Матице српске. – ISSN 0025-5939. – Год. 192, књ. 497, св. 1/2 (јан.-феб. 2016), стр. 66–84.
92. Vasko Popa i Ted Hjuž / Zorica Đergović-Joksimović // Упоредна истраживања. 5, Српска књижевност 20. века: поетика превођења и интеркултурно истраживање / уредник Кринка Видаковић-Петров. – Београд : Институт за књижевност и уметност, 2016. – (Годишњак ; 22. Сер. А, Компаративна изучавања српске књижевности ; 5). – ISBN 978-86-7095-228-7. – Стр. 195–221.
93. О једном песничком предмету Васка Попе : значењски слој предмета „штап” у збирци Успавана земља / Вукосава Живковић // Свет речи. – ISSN 1450-6211. – Бр. 41/42 (2016), стр. 21–25.
94. Друштвена поезија : Васко Попа / Јован Пејчић // Критика као избор и разговор с Црњанским / Јован Пејчић. – Београд : Албатрос плус, 2016. – (Библиотека Албатрос ; књ. 180). – ISBN 978-86-6081-236-2. – Стр. 54–[60].
95. Косовски мит у поезији Милана Ракића и Васка Попе / Предраг Петровић // Семинар српског језика, књижевности и културе. 5 / [уредници Драгана Мршевић-Радовић, Бошко Сувајчић]. – Београд : Међународни славистички центар, 2016. – ISBN 978-86-6153-318-1. – Стр. 67–80.
96. Сан и књижевност: зборник песничких сновиђења Поноћно сунце Васка Попе / Селма Хасановић // Липар. – ISSN 1450-8338. – Год. 17, бр. 60 (2016), стр. 235–247.
97. Свет у Гвозденом саду Васка Попе / Бирсена Џанковић // Липар. – ISSN 1450-8338. – Год. 17, бр. 60 (2016), стр. 249–266.
98. Промена концепта поезије у позним збиркама Васка Попе / Слободан В. Владушић // Зборник радова Филозофског факултета – Универзитет у Приштини. – ISSN 0354-3293. – Год. 47, бр. 4 (2017), стр. 177–192.
99. Улога ћутања у аутопоетичким фрагментима Васка Попе / Слободан В. Владушић // Српски језик, књижевност, уметност. Књ. 2, Тишина / [уредници Драган Бошковић, Часлав Николић]. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2017. – ISBN 978-86-80796-08-6. – Стр. 353–359.
100. Настасијевић, Попа, Тадић: Линија поетичке сродности / Драган Хамовић // Прeko века / Драган Хамовић. – Краљево : Народна библиотека „Стефан Првовенчани”, 2017. – (Едиција Повеља. Библиотека Посед поетике ; књ. 12). – ISBN 978-86-80522-23-4. – Стр. 58–71.
101. Еротски доживљај седме песме циклуса Далеко у нама / Милан Цревар // Бдење (Штампано изд.). – ISSN 1451-3218. – Год. 15, бр. 53/54 (2017), стр. 198–200.

102. Метафизика космичких тела у послератној књижевности / Светлана Шетаовић // *Philologia Mediana*. – ISSN 1821-3332. – Год. 9, бр. 9 (2017), стр. 159–177.
103. Надреалистичко бунцање Васка Попе као окидач за Сев муње Душана Радића. Поступак редуције као елемент модернизма у композицији Списак. / Предраг И. Ковачевић // *Зборник Матице српске за сценске уметности и музику*. – ISSN 0352-9738. – 59 (2018), стр. 91–114.
104. Милан Ракић и Васко Попа на Пољу Косову / Дубравка Лазић, Милица Димитрић // *Кораци*. – ISSN 0454-3556. – Год. 52, бр. 4/6 (2018), стр. 146–150.
105. Функција и превод(ивост) фразеологизама у песми „Врати ми моје крпице” Васка Попе / Дајана Милованов // *Прилози проучавању језика*. – ISSN 0555-1137. – Бр. 49 (2018), стр. [133]–151.
106. Структура песничке књиге Споредно небо Васка Попе / Урош М. Ристановић // *Годишњак – Филолошки факултет у Београду. Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима*. – ISSN 1820-5305. – Год. 14 (2018/2019), стр. 187–202.
107. Како песници разумеју жртвени обред: Непочин-поље Васка Попе кроз призму Поетике жртвеног обреда Миодрага Павловића / Јована Тодоровић // *Фолклористика (Штампано изд.)*. – ISSN 2560-4414. – Год. 3, бр. 1 (2018), стр. 123–145.
108. Попин вук – од Дајбога до вукодлака / Зорица Ђерговић Јоксимовић // *О српској књижевној фантастици / уредио Дејан Ајдачић*. – Београд: Алма, 2019. – (Библиотека Тематски зборници ; књ. 5). – ISBN 978-86-7974-667-2. – Стр. 150–159.
109. Фосили тајне на обелиску снова / Верица Тадић // *Стиг (Мало Црниће)*. – ISSN 0350-834X. – Бр. 125–126 (2019), стр. 140–149.
110. Одсјај поноћног сунца у Споредном небу Васка Попе / Ђорђе В. Трифуновић // *Зборник Матице српске за књижевност и језик*. – ISSN 0543-1220. – Књ. 67, св. 1 (2019), стр. 41–47.
111. Ходочашће ка поезији: динамика односа анђела и песника у песништву Васка Попе, Бранка Миљковића и Војислава Карановића / Ђорђе М. Ђурђевић // *Липар*. – ISSN 1450-8338. – Год. 21, бр. 71 (2020), стр. 115–126.
112. Трагање за „пралиповим језиком” Васка Попе / Миодраг Матицки // *Летопис Матице српске*. – ISSN 0025-5939. – Год. 196, књ. 506, св. 3 (2020), стр. 274–300.
113. Васко Попа и његови критичари / Радивоје Микић // *Српски књижевни лист*. – ISSN 2334-6000. – Год. 9/10=19/20, бр. 29/30=134/135 (2020/2021), стр. 1, 15.
114. Три песничка ходочашћа Светом Сави – В. Попа, М. Павловић и Ј. Симиновић / Марко М. Радуловић // *Лексикографско-енциклопедијска парадигма у српској прози; Савина Српска архиепископија (1219–2019) – осам векова развоја српске писмености и духовности. [Књ.] 2*. – Београд: Међународни

- славистички центар, 2020. – (МЦЦ, ISSN 0351-9066). – ISBN 978-86-6153-643-4. – Стр. 137–147.
115. Савин траг у поезији Васка Попе / Светлана С. Шеатовић // Лексикографско-енциклопедијска парадигма у српској прози; Савина Српска архиепископија (1219–2019) – осам векова развоја српске писмености и духовности. [Књ.] 2. – Београд: Међународни славистички центар, 2020. – (МЦЦ, ISSN 0351-9066). – ISBN 978-86-6153-643-4. – Стр. 127–135.
116. Како је Попа исковао „Паноћно сунце” / Тијана Копривица // Летопис Матице српске. – ISSN 0025-5939. – Год. 197, књ. 508, св. 1/2 (јул–авг. 2021), стр. 124–140.
117. Васко Попа – синтеза српског идентитета тридесет година после / Светлана Шеатовић // Летопис Матице српске. – ISSN 0025-5939. – Год. 197, књ. 508, св. 1/2 (јул–авг. 2021), стр. 110–123.

Монографске публикације

1. Сашаптавање с традицијом: у пејзажу Непочин-поља Васка Попе / Хатица Диздаревић Крњевић. – Београд: Чигоја штампа, 2002 (Београд: Чигоја штампа). – 80 стр.; 18 cm. – (Збирка Рез: Мала серија. Студије о Васку Попи; [књига 1])
2. Свет иза света: огледи и критике о српској поезији XX века / Михајло Пантић. – Краљево: Народна библиотека „Стефан Првовенчани”, 2002 (Краљево: Слово). – 215 стр.; 20 cm. – (Едиција Повелја. Библиотека Звоник; књ. 1)
3. Сашаптавање с традицијом: у пејзажу Непочин-поља Васка Попе / Хатица Диздаревић Крњевић. – Београд: Чигоја штампа: Моденистички круг Винавер, 2002 (Београд: Чигоја штампа). – 77 стр.; 21 cm. – (Збирка Рез. Мала серија Студије о Васку Попи; књ. 1)
ISBN 860-7558-057-6
4. Zapisi o Vasku i Naši / Žarko Rošulj. – Beograd: Stubovi kulture, 2002 (Sopot: Prizma). – 129 str.: ilustr.; 19 cm. – (Biblioteka Doba; knj. 13)
ISBN 86-7979-017-6
5. Васку Попи: песме за песника / приредила Анкица Васић. – Нови Сад: Матица српска: Српска академија наука и уметности, Огранак; Београд: Документациони центар Васка Попе, 2003 (Петроварадин: Alfagraf). – 430 стр.: илустр.; 24 cm
ISBN 86-363-0429-6
6. Волшебна ковачница: есеј о Васку Попи / Мухарем Первић; [илустрације Сенка Влаховић]. – 1. изд. – Београд: Армон, 2003 (Београд: Фото футура). – 98 стр.: илустр.; 20 cm
ISBN 86-902473-8-6

7. Поезија време будуће / Саша Радојчић. – Нови Сад; Петроварадин: Alfagraf, 2003 (Петроварадин: Alfagraf). – 123 стр.; 21 см. – (Библиотека Догласнице; 8. Огледи, есеји, критике)
ISBN 86-83681-09-2
8. Језик српског песништва / Миодраг Матицки. – Нови Сад: Прометеј, 2003 (Нови Сад: Прометеј). – 384 стр.: ауторова слика; 21 см
ISBN 86-7639-695-7
9. Срећна рука: огледи о српским песницима и критичарима / Мирослав Егерић. – 3. допуњено изд. – Нови Сад: Матица српска; Приштина; Лепосавић: Институт за српску културу, 2004 (Петроварадин: Alfagraf). – 243 стр.: ауторова слика; 20 см. – (Књижевне студије)
ISBN 86-363-0444-X
10. Огледи о српским песницима / Новица Петковић. – 2, прегледано и допуњено изд. – Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2004 (Београд: Ћигоја штампа). – 253 стр.; 24 см. – (Библиотека Књижевност и језик; књ. 6)
ISBN 86-84885-02-3
11. Мала кутија: изабране песме / Васко Попа; избор и поговор Миленко Пајић; [илустрације Леонид Шејка]. – Београд: Нолит; Пожега: Жиравац, 2004 (Пожега: Жиравац). – 253 стр.: илустр.; 18 см. – (Библиотека Дар)
ISBN 86-19-02357-8
12. Шум речи: разговори и записи данас за сутра / Љуба Вукмановић. – Нови Сад: Дневник, 2005 (Нови Сад: Дневник). – 386 стр.: илустр.; 21 см. – (Едиција Рукопис)
ISBN 86-84097-33-5
13. Delo potopljeno strahom i smrću / Miloš Milošević. – Novi Sad: „Zmaj”, 2005 (Petrovaradin: Alfagraf). – 302 str.; 24 cm
ISBN 86-489-0429-3
14. Поезија апсурда: (Васко Попа) / Петар Милошевић. – Београд: Народна књига – Алфа, 2005 (Београд: Алфа). – 191 стр.; 20 см. – (Библиотека Читање модерне традиције; књ. бр. 1)
ISBN 86-331-1917-X
15. Српска поезија XX века / Даница Андрејевић. – Београд: Просвета, 2005 (Београд: ВМД). – 330 стр.; 20 см
ISBN 86-07-01578-8
16. Језикотворци: гонгоризам у српској поезији / Александар Б. Лаковић. – 1. изд. – Зрењанин: Агора, 2006 (Крагујевац: Интерагент). – 243 стр.; 21 см. – (Библиотека Огледало; књ. 5)
ISBN 86-84599-48-9
17. Библиографија Васка Попе. Књ. 2, Литература о песнику и песниковом делу / Анкица Васић; уредник Душан Чампраг. – Нови Сад: Српска акаде-

- мија наука и уметности, Огранак, 2006 (Нови Сад: Feljton). – XXI, 495 str., [1] list sa slikom V. Pope: ilustr.; 24 cm
ISBN 86-81125-61-3
18. Пјеснички свијет Коре / Ранко Р. Спалевих. – 2. изд. – Београд: Stillart, 2007 (Београд: Stillart). – 107 стр.; 21 cm
ISBN 978-86-907853-3-9
19. Библиографија Васка Попе. Књ. 3, Регистри / Анкица Васић; уредник Душан Чампраг; [преводиоци Љубица Спасеноска ... и др.]. – Нови Сад: Српска академија наука и уметности, Огранак, 2007 (Нови Сад: Feljton). – 259 стр.: илустр. у бојама; 24 cm
ISBN 978-86-81125-67-0
20. Поезија апсурда: (Васко Попа) / Петар Милошевић. – Београд: Службени гласник, 2008 (Београд: Гласник). – 163 стр.; 20 cm. – (Колекција Модерна традиција)
ISBN 978-86-7549-773-8
21. Песнички зборници / Васко Попа; [приредио Горан Ђорђевић]. – Београд: Драганић, 2008 (Београд: Јанус). – 841 стр.: илустр.; 21 cm. – (Дела Васка Попе: у две књиге; књ. 2)
ISBN 978-86-441-0767-5
22. Два песника превратника / Валентина Хамових. – Београд: Учитељски факултет, 2008 (Београд: Академија). – 136 стр.; 21 cm. – (Едиција Монографије; књ. 6)
ISBN 978-86-7849-107-8
23. Студије о поетици Васка Попе / Весна Цидилко. – Београд: Службени гласник, [2008] (Београд: Гласник). – 358 стр.: ауторова слика; 21 cm. – (Колекција Нова традиција)
ISBN 978-86-7549-781-3
24. Pesnički humor u delu Vaska Pope / Aleksandar Bošković. – Beograd: Institut za književnost i umetnost, 2008 (Beograd: Čigoja štampa). – 280 str.; 21 cm. – (Biblioteka Poetika / [Institut za književnost i umetnost, Beograd]; knj. 2)
ISBN 978-86-7095-140-2
25. Белешке о лектири: примери из наставе књижевности у основној и средњој школи. 2 / Слободан Вуксанових. – Београд: Књига-комерц, 2009 (Београд: Књига-комерц). – 207 стр.; 22 cm. – (Библиотека Млечни пут)
ISBN 978-86-7712-257-7
26. Васко Попа, мит и магија / Радован Попових. – Београд: Службени гласник, 2009 (Београд: Гласник). – 192 стр.: илустр.; 24 cm. – (Великани српске књижевности. Биографије / [Службени гласник]; књ. 14) (Колекција Низ. Одабрана дела / [Радован Попових])
ISBN 978-86-519-0182-2

27. Чин препознавања: огледи о српском пјесништву / Ранко Поповић. – Бања Лука: Арт принт [итд.], 2009. – 281 стр.; 21 см. – (Библиотека Србистика; књ. 2)
ISBN 978-99955-30-88-4
28. Писма Васку Попи / Ен Пенингтон; приредила Анкица Васић; [превод текстова с енглеског Душан Јанић]. – Нови Сад: Академска књига, 2010 (Нови Сад: Будућност). – 243 стр.: илустр.; 20 см. – (Библиотека Из песникове заоставштине)
ISBN 978-86-86611-52-9
29. Песници и поклоници / Тања Поповић. – Београд: Службени гласник, 2010 (Београд: Гласник). – 257 стр.; 20 см. – (Библиотека Књижевне науке. Колекција Нова традиција)
ISBN 978-86-519-0693-3
30. Део као целина & целина као део: структура и семантика циклуса у поезији Васка Попе и Ивана В. Лалића / Светлана Шеатовић Димитријевић. – Београд: Институт за књижевност и уметност, 2012 (Београд: Чигоја штампа). – 445 стр.; 21 см. – (Библиотека Поетика; књ. 7)
ISBN 978-86-7095-187-7
31. Некропоље: биографски есеји. Књ. 2 / Предраг Палавестра. – Београд: Завод за уџбенике: Досије студио, 2013 (Београд: Досије студио). – 336 стр.; 22 см
ISBN 978-86-17-18439-9 (ЗУ)
ISBN 978-86-6047-113-2
32. Трагајући за смислом: књижевне критике о поезији / Дамњан Антонијевић. – Нови Сад: Прометеј, 2014 (Нови Сад: Прометеј). – 119 стр.; 20 см
ISBN 978-86-515-0943-1
33. Пустоловине с поезијом: песници, књиге, песме / Васа Павковић. – Краљево: Народна библиотека „Стефан Првовенчани“, 2015 (Краљево: АДМ графика). – 226 стр.; 20 см. – (Едиција Повеља. Библиотека Посед поетике; књ. 8)
ISBN 978-86-81355-76-3
34. Васко Попа / приредио Драган Хамовић. – Нови Сад: Издавачки центар Матице српске, 2015 (Бачки Петровац: HL print). – 275 стр.; 24 см. – (Антологијска едиција Десет векова српске књижевности / Издавачки центар Матице српске, Нови Сад; књ. 73)
ISBN 978-86-87079-76-2
35. Вучје сунце: о поетици Васка Попе / Александра Попин. – Нови Сад: Академска књига, 2015 ([Ваљево: Топаловић]). – 227 стр.: илустр.; 18 см. – (Библиотека Научна мисао / Академска књига, Нови Сад; 27)
ISBN 978-86-6263-095-7

36. Пут ка усправној земљи: модерна српска поезија и њена културна самосвест / Драган Хамовић. – Београд: Институт за књижевност и уметност, 2016 (Београд: Чигоја штампа). – 399 стр.; 21 cm
ISBN 978-86-7095-226-3
37. Pevanja Vuka i Vrane / Zorica Đergović-Joksimović. – Beograd: Geopoetika izdavaštvo, 2016 (Beograd: Čigoja štampa). – 215 str.; 20 cm. – (Edicija Teorija)
ISBN 978-86-6145-248-2
38. Записи о Васку Попи / Борислав Радовић. – Београд: Службени гласник, 2017 (Београд: Службени гласник). – 63 стр.; 17 cm. – (Библиотека Уметност и култура. Колекција Мале кутије; 3)
ISBN 978-86-519-0388-8
39. Српсковизантијско наслеђе у српском послератном модернизму: (Васко Попа, Миодраг Павловић, Љубомир Симовић, Иван В. Лалић) / Марко М. Радуловић. – Београд: Институт за књижевност и уметност, 2017 (Београд: Чигоја штампа). – 379 стр.; 21 cm. – (Студије и расправе; књ. 51)
ISBN 978-86-7095-233-1
40. Будно око : књига о Васку Попи / Николај Тимченко; приредио Владимир Мичић. – Лесковац: Задужбина „Николај Тимченко”, 2018 (Ниш: Пунта). – 385 стр.; 21 cm. – (Дела Николаја Тимченка; 14)
ISBN 978-86-915177-5-5
41. Изабране песме / Васко Попа; избор Драган Лакићевић; предговор Радивоје Микић. – Београд: Српска књижевна задруга, 2020 (Нови Сад: Сајнос). – LXXI, 278 стр.; 19 cm. – (Српска књижевна задруга; коло 112, књ. 750)
ISBN 978-86-379-1430-3
42. На трепавици незнани: избор из поезије Васка Попе / Васко Попа; избор урадила и књигу приредила Мина Ђурић. – Приједор: Град Приједор: Народна библиотека „Тирило и Методије”, 2020 (Приједор: Print design). – 341 стр.: илустр.; 21 cm. – (Библиотека Књижевни сусрети на Козари. Едисија Овјенчани)
ISBN 978-99976-790-9-3
43. Дванаест портрета / Добрица Ћосић; приредила Ана Ћосић-Вукић. – Београд: Лагуна, 2020 (Београд: Марго-арт). – 206 стр.; 20 cm
ISBN 978-86-521-3701-5
44. Средњовековно наслеђе у поезији Васка Попе и Ивана В. Лалића [Електронски извор]: мастер рад / Милица Буразор. – Ниш: [М. Буразор], 2021. – 1 електронски оптички диск (CD-ROM): текст; 12 cm
45. Сазвежђе Васка Попе: зборник / приредио Михајло Пантић. – Београд: Библиотека града Београда, 2022 (Београд: Планета принт). – 266 стр.: илустр.; 21 cm. – (Библиотека Врхови)
ISBN 978-86-7191-362-1

УПУТСТВО АУТОРИМА ЗА УРЕЂЕЊЕ ТЕКСТА

Радови треба да буду достављени електронски, у прилогу – као отворени документ (Word), на следеће адресе: drustvosj@fil.bg.ac.rs или srpskijezik@fil.bg.ac.rs (са напоменом за Књижевност и језик).

1. **Дужина рукописа:** до 12 страница

2. **Формат:** *фонт:* Times New Roman; *величина фонта:* 12; *размак између редова:* Before: 0; After: 0; Line spacing: Single

3. **Параграфи:** *формат:* Normal; *први ред:* увучен аутоматски (Col 1)

4. **Име аутора:** Наводе се име(на) аутора, средње слово и презиме(на). Име и презиме домаћих аутора увек се исписује у оригиналном облику (ако се пише латиницом – са српским дијакритичким знаковима), независно од језика рада.

5. **Назив установе аутора (афилијација):** Непосредно након имена презимена и средњег слова наводи се пун (званични) назив и седиште установе у којој је аутор запослен, а евентуално и назив установе у којој је аутор обавио истраживање. Ако је аутора више, а неки потичу из исте установе, мора се, посебним ознакама или на други начин, назначити из које од наведених установа потиче сваки од аутора. Функција и звање аутора се не наводе.

6. **Контакт подаци:** Адресу или електронску адресу аутор ставља у напомену при дну прве странице чланка, која је звездицом везана за презиме аутора. Ако је аутора више, даје се само адреса првог аутора. Назив и број пројекта, односно назив програма у оквиру кога је чланак настао, као и назив институције која је финансирала пројекат или програм наводи се у посебној напомени, која је двема звездицама везана за назив установе у којој је аутор запослен.

7. **Језик рада и писмо:** Језик рада мора бити српски, сем у изузетним случајевима. За радове на српском језику препоручено писмо је ћирилица.

8. **Наслов:** Наслов треба да буде на језику рада; треба га поставити централно и написати великим словима.

9. **Апстракт:** Апстракт треба да садржи циљ истраживања, методе, резултате и закључак. Треба да има од 100 до 250 речи и да стоји између заглавља (наслов, имена аутора и др.) и кључних речи, након којих следи текст чланка. Апстракт је на српском или на језику чланка. Апстракт треба да буде испод наслова рада, без ознаке *Апстракт*.

[Техничке пропозиције за уређење: формат – фонт: Times New Roman, Normal; величина фонта: 11; размак између редова – *Before:* 0; *After:* 0; *Line spacing:* Single; први ред – увучен аутоматски (Col 1).]

10. **Кључне речи:** Број кључних речи не може бити већи од 10. Кључне речи дају се на оном језику на којем је написан сажетак. У чланку се дају не-посредно након апстракта, са ознаком **Кључне речи**.

[Техничке пропозиције за уређење: формат – фонт: Times New Roman, Normal; величина фонта: 11; први ред – увучен аутоматски (Col 1).]

11. **Претходне верзије рада:** Ако је чланак био изложен на скупу у виду усменог саопштења (под истим или сличним насловом), податак о томе треба да буде наведен у посебној напомени, при дну прве стране чланка. Не може се објавити рад који је већ објављен у неком часопису: ни под сличним насловом нити у измењеном облику.

12. **Навођење (цитирање) у тексту:** Начин позивања на изворе у оквиру чланка мора бити консеквентан од почетка до краја текста. Захтева се следећи систем цитирања, преовлађујући у науци о језику:

... (Бошковић 1978: 47–51)..., / (в. Бошковић 1978: 47–51)..., / (уп. Бошковић 2001: 47–51)... / Р. Бошковић (1978: 47–51) сматра да... [наводнике и полунаводнике обележавати на следећи начин: „” / ’’]

13. **Напомене (фусноте):** Напомене се дају при дну стране у којој се налази коментарисани део текста. Могу садржати мање важне детаље, допунска објашњења, назнаке о коришћеним изворима итд., али не могу бити замена за цитирану литературу.

[Техничке пропозиције за уређење: формат – Footnote Text; први ред – увучен аутоматски (Col 1); величина фонта – 10; нумерација – арапске цифре.]

14. **Табеларни и графички прикази:** Табеларни и графички прикази треба да буду дати на једнообразан начин, у складу с лингвистичким стандардом опремања текста.

15. **Листа референци (литература):** Цитирана литература обухвата по правилу библиографске изворе (чланке, монографије и сл.) и даје се искључиво у засебном одељку чланка, у виду листе референци. Литература се наводи на крају рада, пре резимеа, са ознаком: ЛИТЕРАТУРА. Референце се наводе на доследан начин, азбучним односно абecedним редоследом. Ако се више библиографских јединица односе на истог аутора, оне се хронолошки постављају. Референце се не преводе на језик рада. Саставни делови референци (ауторска имена, наслов рада, извор итд.) наводе се на следећи начин:

[за књигу]

Јакобсон 1978: Р. Јакобсон, *Огледи из поетике*, Београд: Просвета.

[за чланак]

Милановић 2000: А. Милановић, Стереотипност и креативност у структури новинске вести при генези српског новинарског подстила, *Српски језик*, V/1–2, 623–639.

[за прилог у зборнику]

Чутура 2009: И. Чутура, Употреба прилошких израза са именицом 'место' у пренесеном значењу, у: М. Ковачевић (ред.), *Српски језик, књижевност, уметност*, књ. I, Српски језик у употреби, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 277–288.

[за радове штампане латиницом]

Симеон 1969: R. Simeon, *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva*, Zagreb: Matica hrvatska.

[за радове на страном језику – латиницом]

Блумфилд 1970: L. Bloomfield, *Language*, 12. ed., Unwin, London: University Books.

[за радове на страном језику – ћирилицом]

Плотњикова 2000: А. А. Плотникова, *Словари и народная культура*, Москва: Институт славяноведения РАН.

Радове истог аутора објављене исте године диференцирати додајући *a, b, c* или *a, б, в*, нпр.: *2006a, 2006b* или *2009a, 2009б*.

Ако има два аутора, навести оба презимена, нпр.: *Симић/Остојић*; ако их има више: после првог презимена (а пре године) додати *et al* или *и др*.

Ако није прво издање, ставити суперскрипт испред године, нпр.:

Лич ²1981: G. Leech, *Semantics*, Harmondsworth etc.: Pinguin Books.

Поступак цитирања докумената преузетих с Интернета:

[монографска публикација доступна on-line]

Презиме, име аутора. *Наслов књиге*. <адреса са интернета>. Датум преузимања.

Пр.: Veltman, K.H. *Augmented Books, knowledge and culture*.
<<http://www.isoc.org/inet2000/cdproceedings/6d.02.02.2002>>.

[прилог у серијској публикацији доступан on-line]

Презиме, име аутора. Наслов текста. *Наслов периодичне публикације*, датум периодичне публикације. Име базе података. Датум преузимања.

Пр.: Du Toit, A. Teaching Info-preneurship: student's perspective. *ASLIB Proceedings*, February 2000. Proquest. 21.02.2000.

[прилог у енциклопедији доступан on-line]

Име одреднице. *Наслов енциклопедије*. <адреса са интернета>. Датум преузимања.

Пр.: Wilde, Oscar. *Encyklopedia Americana*. <15.12.2004.

16. Резиме: Резиме рада јесте у ствари апстракт обима до 10% рада на другом језику на којем није рад. Ако је језик рада српски, онда је резиме обавезно на једном од светских језика. Резиме се даје на крају чланка, након одељка ЛИТЕРАТУРА. Превод кључних речи на језик резимеа долази после резимеа.

[Техничке пропозиције за уређење: формат – фонт: Times New Roman, Normal; величина фонта: 11; размак између редова – *Before*: 0; *After*: 0; *Line spacing*: Single; први ред – увучен аутоматски (Col 1).]

Редакција *Књижевности и језика*

ЛИСТА РЕЦЕНЗЕНАТА

Др Љиљана Бајић (Београд)
Др Злата Бојовић (Београд)
Др Александра Вранеш (Београд)
Др Јован Делић (Београд)
Др Виолета Димова (Штип)
Др Даринка Дончева (Пловдив)
Др Рајна Драгићевић (Београд)
Др Александар Јовановић (Београд)
Др Александар Милановић (Београд)
Др Зона Мркаљ (Београд)
Др Драгана Мршевић-Радовић (Београд)
Др Владимир Осолник (Љубљана)
Др Валентина Питулић (Косовска Митровица)
Др Оливера Радуловић (Нови Сад)
Др Бошко Сувајџић (Београд)
Др Феликс Изосимович Шарков (Москва)
Др Велько Брборић (Београд)
Др Милан Стакић (Београд)
Др Балша Стипчевић (Београд)
Др Марина Јањић (Ниш)
Др Бранка Јакшић Провчи (Нови Сад)
Др Гордана Штасни (Нови Сад)
Др Милена Ивановић (Бијељина)
Др Јелена Јовановић Симић (Београд)
Др Ана Батас (Београд)
Др Срето Танасић (Београд)
Др Слободан Новокмет (Београд)
Др Радмило Маројевић (Београд)
Др Виктор Савић (Београд)
Др Мина Ђурић (Београд)

САДРЖАЈ

РАСПРАВЕ И ЧЛАНЦИ

Зоја С. Карановић	Добри смо ти гости дошли, добар смо ти глас донели (Заборављени Божић у Тимоку).....	279
Јованка Ј. Радић	Српски (природни) језик, „родно осетљив језик”, стандарди квалитета уџбеника.....	295
Никола В. Радосављевић	О (не)адаптацији силазних акцената ван првог слога лексема.....	311
Philine S. Bickhardt	Егзистенцијализам по Алберу Камију у <i>Злим дусима</i> Фјодора Достојевског и <i>Дервишу и смрти</i> Меше Селимовића.....	329

ПРИЛОЗИ

Вељко Ж. Брборић	Тестаментарно завештање Илије М. Коларца о српском језику и књижевности.....	341
Валентина В. Хамовић	Инфантилни јунак и рат. О неким аспектима романа <i>Топ је био врео</i> Владимира Кеџмановића.....	351
Слободан Б. Новокмет	Лексема <i>постистина</i> у српском јавном дискурсу.....	365
Јована Б. Јовановић	Стереотип о Балкану и Балканцима у српској језичкој слици света.....	377
Весна Ј. Ломпар	Портрети из историје српске филологије – Живојин Станојчић.....	395

НАСТАВА

Милан Д. Алексић	Тумачење приповетке <i>Мост на Жепи</i> Иве Андрића.....	405
Валентина М. Гаврановић Саша С. Чорболоковић	Компаративно-контрастивни приступ употреби великог слова у енглеском и српском језику.....	415
Владимир Б. Милојевић	Ко је наставник, а ко професор (анализа ученичке анкете).....	429

ПРИКАЗИ

Бранко Тошовић	Значајан допринос тумачењу језика и стила српских писаца.....	443
Александра П. Бјелић	О везама Србије и Индије из новог угла.....	449

Ана В. Миленковић	Актуелна питања лексикологије и лексикографије српскога језика	455
Александар М. Милановић	Савремене стилистичке теорије и поетски текст.....	461
Валентина М. Илић	Нови прилози за унапређење српског правописа	463

ХРОНИКА

Кристина Д. Пантелић	Школа историје српског језика у НОКЦ „Вук Караџић” у Тршићу	469
----------------------	---	-----

БИБЛИОГРАФИЈА

Гордана Ј. Ђоковић	Библиографија литературе о Васку Попи 2002–2022.	473
УПУТСТВО АУТОРИМА ЗА УРЕЂЕЊЕ ТЕКСТА.....		487

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

82+80

КЊИЖЕВНОСТ и језик : часопис Друштва
за српски језик и књижевност Србије / главни
и одговорни уредник Вељко Брборић. – Год. 3,
бр. 4/5 (1956)- . - Београд : Друштво за српски
језик и књижевност Србије (Београд : Чигоја
штампа), 1956- . -24 cm

Полугодишње. – Наставак публикације:
Књижевност и језик у школи
ISSN 0454-0689= Књижевност и језик

